

Писмо на Бенджамин Франклин¹ до Джоузеф Пристли, който се обърнал към него за съвет по повод на поканата да стане библиотекар на граф Шелбърн.²

Лондон, 19 септември 1772 г.

Уважаеми Господине,

По въпроса от голяма важност за Вас, за който поискахте моя съвет, поради недостатъчно информация, не мога да ви посъветвам какво решение да вземете, но ако желаете, ще ви помогна да го направите. Когато възникне такъв труден въпрос, той е труден главно защото докато го обмисляме, всички „за“ и „против“ не са едновременно в съзнанието ни, а понякога мислим за едните, друг път – за другите, забравяйки първите. Така надделяват ту едните, ту другите доводи и тази несигурност ни обърква.

Моят начин за преодоляване на този проблем е да разделя лист хартия на две колони – на едната пиша „за“, а на другата – „против“. После три-четири дни обмислям и записвам в двете колони накратко различните доводи, които ми хрумват, „за“ или „против“ онова, което възнамерявам да предприема. Когато събера всички пред погледа си, опитвам да претегля тяхната сериозност и когато намеря два равностойни от двете страни, ги задрасквам. Ако намеря някой аргумент „за“, който уравновесява два аргумента „против“, задрасквам и трите. Ако преценя, че два аргумента „против“ са равностойни на три аргумента „за“, задрасквам и петте. По този начин накрая получавам равносметката и след още ден-два размишления, ако вече нищо важно не мога да запиша в двете колони, вземам решение. Макар, че сериозността на аргументите не може да бъде изразена в точни величини, всеки от тях се разглежда отделно и в съотношение с останалите, пред мен е цялата картина и мога да преценя по-добре, малко вероятно е да направя прибързана стъпка; и всъщност много съм спечелил от този вид уравнение, което може да се нарече „морална“ или „благоразумна“ алгебра.

Искрено Ви пожелавам да вземете най-доброто решение, скъпи приятелю,

С огромна обич

Б. Франклин

¹ Бенджамин Франклин (1706 – 1790 г.) е американски политик, общественик, дипломат, учен и един от бащите-основатели на САЩ.

² Източник: *Mr. Franklin: A Selection from His Personal Letters*. Contributors: Whitfield J. Bell Jr., editor, Franklin, author, Leonard W. Labaree, editor. Publisher: Yale University Press: New Haven, CT 1956.